Tény, hogy a Pp. 514. §-a a felek felszólalásának keretét olykép vonja meg, hogy „kérelmeiket szóval indokolhatják“, amely körülirás esetleg szüken is értelmezhető. A mai viszonyok közt azonban sokszorta nagyobb anyagi érdek füződik akárhányszor egy-egy nyilvános előadáson végleg eldöntendő perhez, mint a Pp. 513. §-a szerinti 100 aranykoronás felső értékhatár mellett, ami magábanvéve is kivánatossá teszi a felszólalások keretének inkább tágitását, mint szükitését, mert elvégre egy 1000—1600 pengős ügy a lakosság mai viszonyai mellett bagatell ügynek semmikép sem tehető, hanem gyakorta existenciális jelentőségü is lehet. Meggondolandó ezenkivül az a körülmény is, hogy az előadó (rendszerint elfoglalt álláspontja szerint) a perbeli tényállás bizonyos elemeit és bizonyos vitássá tett jogi kérdéseket referádájában hallgatással elmellőzi, ami a perbeli képviselőt természetszerüleg arra készteti, hogy legalább felszólalásában igyekezzék a biróság figyelmét felhivni azokra az elmellőzött ténykörülményekre, amelyek szerinte az ügy kellő elbirálásához tudnivalók.

Ily körülmények közt két szempont volna a nyilvános előadások ideális lebonyolitásánál tekintetbeveendő; az ügyvéd tartózkodjék attól, hogy az előadó által ismertetett tényeket vagy jogi álláspontot a saját szavaival ismételgesse, mert ez joggal kelthet visszatetszést és feleslegesen fárasztja a biróságot, ami azután egyáltalán nem válik az ügy előnyére; az előadó azonban terjeszkedjék ki referádájában azokra a körülményekre is, melyeket saját felfogása szerint talán nem tekint eléggé lényegeseknek, de amelyek a periratok tartalma szerint a tárgyalásokon megvitatás alá kerültek; ha azonban a felszólaló jogi képviselő pótolja a szerinte hiányzó előadást, a biróság kell, hogy méltányolja az ügyvéd fáradságát, amit a nyilvános előadáson való részvétel nemcsak jogi munkában, hanem fizikai fáradságban is jelent.

Ha a nyilvános előadáson való ügyvédi felszólalás tekintetében ezeket az elveket tartjuk szem előtt, akkor ez nem válik felesleges és fárasztó formalizmussá, hanem fejleszti a biróság és az ügyvédi kar közti harmóniát is, ami nemcsak, hogy megkönnyiti a biróság és ügyvédség munkáját, de a legszentebb célt is szolgálja, az anyagi igazság minél tökéletesebb érvényesülését.

F. P.

Külföldön létrejött kényszeregyesség belföldi joghatálya. A gyakorlatban ismételten fölvetődött az a kérdés, hogy magyar biróság előtt folyt perben az adós hivatkozhatik-e arra,

hogy kényszeregyességet kötött külföldi biróság előtt a hitelezőivel.

A Kuria P. VII. 1350—1927. számu határozatával igenlően oldotta meg a kérdést. A hivatkozott döntés nem szól a külföldön bárhol létrejött kényszeregyességre elvi általánosságban, hanem csak Ausztriához való viszonyunkban ad határozott állásfoglalást, amikor kimondja, hogy Ausztria és Magyarország közt a kényszeregyezség joghatálya tekintetében viszonosság áll fenn, s nincs oly jogszabály, amely a kényszeregyesség joghatályát csak olyan országbeli hitelezőkre vonhatná, amelynek területén a kényszeregyesség létrejött. Az egyébként helyes és a nemzetközi érintkezés bensőségének is jelentős szolgálatot tevő határozat második indoka azonban célját tévesztett. Tényleg nincs oly jogszabály, amely az eljáró biróság országabeli hitelezőre vonhatná a kényszeregyesség hatályát, sőt nálunk is és egyebütt is, ahol az intézmény ismert, pozitiv ellenkező szabály áll fenn. Ez a pozitiv szabály azonban csak annyit jelent, hogy az eljáró biróság országában a külföldi hitelező is kénytelen türni a kényszeregyességre való hivatkozást.

Ettől teljesen független kérdés, hogy külföldi biróság mennyiben tartozik figyelembe venni egy idegen biróság jurisdikciója körében létrejött kényszeregyességet. A moratóriumrendelet idején a magyar biróság előtt a külföldi hitelezőnek is ellen volt vethető a moratóriumi rendelet. De ha a külföldi hitelező adósának a külföldi országában levő vagyonából akart kielégitést keresni és a külföldön perelte, a külföldi biróság számára önálló jogkérdés volt, hogy elismeri-e saját területére a moratóriumi rendeletet, mert azzal, hogy a magyar biróság az esetleges magyar területen foganatositandó eljárásba a külföldi hitelezőre is kiterjeszti a moratórium felfüggesztő erejét, a kérdés elüöntve nincs.

A kérdés lényege nem a belföldi jogszabály, hanem a külföldi biróság jurisdikciójának elismerése, vagyis a nemzetközi jogi tételen fekszik a hangsuly, mint ahogy a Kuria határozata is elsősorban a viszonosságra és implicite az ebben rejlő nemzetközi jogtételre utal. *B. S.*

„Administrateur delégué" jogi minősége. A ciminfláció egyik virága volt az „administrateur delégué" bevonulása a részvénytársasági ügyvitel életébe. Az administrateur delégué a kentaurok fajtájába tartozik; átmenet az igazgatósági tag és az alkalmazott tisztviselő között. Érthető, hogy e vegyes jelleg zavarokat okozott és senki sem volt tisztában az administrateur delegué jogállásával, de még azzal sem, hogy minő jogszabályok érvényesek erre a kétlaki jelenségre.

Most a Kuria P. II. 3531—926. számu határozata határozott állásfoglalásával tisztázta a zavaros kérdést. A döntés szerint nem alkalmazotti, hanem megbizási viszony forog fenn a társaság és az „a. d." között, aminek folyománya, hogy mint megbizott teljesitett munkájáért dijazást követelhet, de felmondási időre igénye nincs. Nem szól a Kuria, nyilván az eset nem vetette föl a kérdést, hogy a határozott időre szóló meg-